

نقش دین و تاریخ تحولات علم

چکیده مقالات

همایش نقش دین در تاریخ تحولات علم

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد

بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه

اسفند ۱۳۸۸

مجلس شورای اسلامی
واحد بجنورد

بنیاد پژوهش های قرآنی حوزه دانشگاه

چکیده مقالات برگزیده

همایش

نقش دین در تاریخ تحولات علم

اسفند ماه ۱۳۸۸

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد

با مشارکت:

دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت حیدریه

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت جام

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت)

پژوهشگاه میراث فرهنگی شمال شرق کشور

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

فهرست مقالات

مقدمه

پیشگفتار

- ۱ رویکرد تاریخی بر تعامل علم و دین و بررسی تأثیرات آن بر روزگار ما
- ۲ نقش دین در شهرسازی اصفهان دوره‌ی صفویه
- ۳ نواندیشی دینی: ضرورت‌ها و چالش‌ها (بازخوانی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران)
- ۴ ردیه‌ای بر دلایل تجربی درباره هوشمندی آب و آسیب شناسی پیوند ناهمگون علم و دین
- ۵ واکاوی معنایی گفتمان علوم انسانی اسلامی
- ۶ انتقال تمدن اسلامی به اروپای قرون وسطی از معبر سیسیل
- ۷ نقش تمدن و فرهنگ اسلامی در شکوفایی علمی غرب
- ۸ بررسی نقش دین در ترویج و مصورسازی نسخ خطی دوران ایلخانیان و تیموریان
- ۹ مروری تاریخی بر تاثیر دانشمندان مسلمان بر علوم اروپایی قبل از رنسانس
- ۱۰ تعامل علم و دین در قرن بیستم

نواندیشی دینی: ضرورت‌ها و چالش‌ها (بازخوانی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران)

احمد محقر^۱

پیروزی انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (س)، روحانیت و فقاہت را در ساختار حقوقی نظام سیاسی جمهوری اسلامی در جایگاهی محوری قرار داد. با استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران، «اصل مربوط به اسلامی بودن نظام و ابتدای کلیه قوانین و مقررات بر اساس موازین اسلامی و پایه‌های اسلامی ...» مبنای رفتار حقوقی نظام قرار گرفت و بر حاکمیت فقه، احکام فقهی و فقیهان در اصول متعدد قانون اساسی در بخش‌های رهبری و قوای سه‌گانه اشارت رفت. چنین تأکیدی بر رابطه‌ی ارگانیکی و سازمان‌یافته‌ی فقه با اصول حکومتی، ضرورت توجه فقیهان به مقتضیات اداره‌ی امور پیچیده‌ی جامعه و لحاظ شرایط زمانی و مکانی در صدور احکام و سیاست‌گذاری‌ها از سوی آنان را مضاعف می‌سازد. بر این اساس، توجه به اصل نواندیشی دینی و تحول در علوم دینی برای پاسخ‌گویی و مواجهه با نیازهای فزاینده و نوشونده در عرصه‌های مختلف و بازشناسی موانع نواندیشی دینی بر محور اصل «اجتهاد» ضرورت می‌یابد. نگارنده بر آن است تا با نگاهی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به شناسایی جایگاه امر فقهی در آن پرداخته و با دیدی آسیب‌شناسانه موانع اجتماعی، سیاسی و عوامل بازدارنده فراروی حوزه‌ی نواندیشی دینی را بررسی نماید.

واژگان کلیدی: جمهوری اسلامی ایران، قانون اساسی، نواندیشی دینی، فقه، اجتهاد